

Crăciun Iosif - țăran
Crăciun Ion - țăran
Ursu Vasile - țăran
Cerbu Constantin - funcționar
Măntulescu Constantin - muncitor
Prună Constantin - muncitor
Crăciun Vasile - țăran
Ursu Gheorghe - țăran
Rusu Gheorghe - țăran
Hogea Constantin - muncitor
Grigoriu Neculai - muncitor
Ropotică Ion - muncitor
Măntescu Gheorghe - muncitor

FRONTUL PATRIEI

Urmare a terorii dezlănțuite la sate pentru a determina pe oameni să se înscrie la colectiv, dar mai ales a numeroaselor arestări care se făceau, oamenii erau cuprinși de spaimă, prevăzând că vor veni vremuri grele. Datorită abuzurilor făcute de cei ce s-au pus în slujba comunismului, era firesc să apară reacții de autoapărare ale celor năpăstuiți. Așa a luat ființă organizația de rezistență „*Frontul Patriei*”, care își va desfășura activitatea numai în mediul rural. Inițiatorul și conducătorul acestei organizații a fost preotul Nicolae Filip din comuna Brătești, județul Iași, organizație ce se va extinde în mai multe județe. În județul Neamț ea va fi condusă de învățătorul Alexandru Hrib din comuna Ștefan cel Mare, avându-l ca ajutor pe Constantin Mahu, cunoscut și sub numele de Căpitanul Mateianu, originar din satul Verșeni, comuna Tupilați, județul Neamț. Această organizație a avut o priză foarte mare în lumea satelor, care se săturase de teroarea regimului. În sprijinul acestei afirmații, reproduc „manifestul” în versuri, găsit de Siguranță în zona comunei Dragomirești, județul Neamț, în anul 1948:

*„Tatăl nostru cel din Moscova
Prăbușească-se împărăția ta,
Facă-se voia ta,
Precum în Germania
Așa și în Rusia,
Pâinea noastră cea de un sfert pe săptămână
Dă-ne-o nouă astăzi și-n fiecare zi,
Și ne iartă nouă condițiile de armistițiu,
Precum și noi iertăm jafurile voastre
Și nu ne duce pe noi în ispită,
De a mai trece odată Nistru
Și ne izbăvește de prietenia cu Rusia sovietică
Amin!”*

Manifestul se află în arhivele Statului Iași, fond IGAI, dosar 18/1948, fila 253-254, dar și în fondul Inspectoratului de Jandarmi Iași, dosar 165/1948, fila 5 și 69.

În discuțiile purtate cu țăranii și prin manifestele ce erau răspândite prin toate comunele, se atrăgea atenția populației de la sate de marele pericol ce prezenta instalarea comunismului în țară, adus de trupele bolșevice. Prin aceste manifeste oamenii erau îndemnați să nu accepte colectivizarea, încurajându-i și asigurându-i că țările din Apus și în special America, nu vor lăsa ca țara noastră să rămână sub ocupație rusească. Oare de unde veneau aceste asigurări? Câți știau atunci că tocmai aceia în care oamenii își pusese rădăcina nădejdea că ne vor scoate din ghearele comunismului, ne vânduseră rușilor și au permis comunismului să pătrundă în inima Europei? Or, pe conducătorii marilor puteri de atunci nu-i interesa soarta oamenilor, ci lărgirea sferei lor de influență.

Dar dragostea nemărginită a țăranului față de țară și bucuria lui de pământ, pe care o stăpânea de la strămoși, i-a făcut să fie sceptici la ceea ce li se spunea, mărindu-le speranța că vor veni și pentru ei vremuri mai bune. Trebuie să subliniez că marea majoritate a satelor din această parte a țării sunt sate de răzeși, unele dăinuind încă din timpul lui Ștefan cel Mare. Așa

se și explică faptul că această organizație a reușit să cuprindă o mare parte din județele Neamț și Iași. Cu toate că numărul membrilor a fost destul de mare, Securitatea nu a reușit să identifice și să aresteze decât o mică parte din ei.

Pentru a putea să se aprecieze cât de cât amploarea pe care a luat-o această organizație subversivă, voi arăta doar comunele din județul Neamț în care Securitatea a reușit să dea de urmele ei și să facă arestări :

Comuna Ștefan cel Mare

Alexandru Hrib

Aurica Hrib

Gheorghe Movileanu

Eugen Grigoriu

Zamfir Gh. Bordei

Gheorghe D. Fuioga

Anghel Năsoi

Gheorghe Smaranda

Comuna Tibucani

Vasile Iftimie Isac

Constantin Ignat

Vasile I. Dumitriu

Constantin Trifan

Constantin Stafie

Neculai Grădinaru

Nu au fost divulgați, dar au apărut în alt proces următorii :

Manole Olaru

Radu Rusu

Vasile Ambrosi

Comuna Davideni

Spiridon Butnariu

Constantin Trifan

Neculai Dascălu

Veronica Dascălu

Comuna Petricani

Ion Hângănescu

Mihai Florescu

Gheoghe Orghidan

Dumitru Profir

Gheorghe Jitaru

Nicolae V. Popa

Ion Pricop

Gheorghe Isache

Constantin Bălan

Comuna Bârgăoani

Pleșca zis Chioru (vânzătorul)

Comuna Pipirig

Victor Vasiliu

Comuna Dragomirești

Gheorghe Secară

Ion Mancaș

Vasile Secară

Comuna Tupilați

Constantin Mahu

Alexandru Plugariu

Din județul Iași au apărut în proces doar:

Comuna Timișești

Gheorghe Gavril

Gheorghe Popa

Ion Tofan

Comuna Miroslăvești

Gheorghe I. Gavril

Comuna Brătești

Preot Neculai Filip

Ancheta a avut loc la Securitatea din Bacău, fiind făcută de securiștii Mihalcea, Șerban și Neață. A fost o anchetă foarte grea, bestială, folosindu-se toate metodele de tortură. În timpul anchetei a fost omorât preotul Neculai Filip, inițiatorul și șeful organizației, iar Vasile Iosif Isac mi-a povestit că l-a văzut pe preotul Neculai Filip sugrumat cu un cablu de sârmă. Tot în închisoare va muri și soția preotului, care, în urma torturilor la care a fost supusă în timpul anchetelor, s-a îmbolnăvit foarte grav, fiind lăsată în spital la Iași fără nici o șansă de salvare, după cum mi-a relatat Viorica Scutaru. Prin moartea acestui preot se poate explica numărul foarte mic de arestați din județul Iași.

Din relatările lui Vasile Iosif Isac, rezultă că această organizație avea o activitate intensă și că principalii capi ai organizației, pentru a-și coordona acțiunile, se întâlneau într-o pivniță la Hanul Ancuței, iar Alexandru Plugariu ținea legătura cu județul Iași prin cei din comuna Hălăucești. Datorită faptului că această organizație a fost destul de bine coordonată, că și-a recrutat numai oameni cinstiți și buni gospodari, s-a bucurat de multă simpatie în rândul masei țărănești. Au fost pregătite gazde pentru cei urmăriți de Securitate, pentru cei ce umblau să mobilizeze lumea sau să răspândească manifeste. Spre exemplu, în comuna Țibucani puteau fi găzduiți la

Constantin Ignat sau la Vasile Iosif Isac, în comuna Petricani la Dumitru Profir sau la familia Alexandru Hrib din comuna Ștefan cel Mare. Răspândirea manifestelor se făcea pe o rază destul de mare, această obligație revenindu-le lui Nicolae V. Popa și Gheorghe Isachi.

Dar și în această organizație se va găsi o ludă care să-i vândă, trădătorul fiind Pleșca zis Chiorul din comuna Bârgăoani, care l-a vândut pe Alexandru Hrib. Când Securitatea a venit să-l aresteze, la el se găsea și Constantin Mahu. Întrucât și aceștia erau înarmați, a avut loc un schimb de focuri de armă, iar Constantin Mahu, cu un pistol automat, a ținut la distanță pe securiști, pentru a putea fugi Alexandru Hrib împreună cu soția sa. După încetarea împușcăturilor, când părea că securiștii s-au retras, Constantin Mahu a scos o pernă prin geam simulând o fugă, dar neobservând nici o reacție din partea securiștilor a sărit pe geam pentru a fugi. De data aceasta securiștii au deschis foc cu pistoalele automate asupra lui, rănindu-l la un picior. Așa rănit a reușit să fugă și să se ascundă într-o fântână, unde a rămas până după miezul nopții, când Securitatea a părăsit satul, îndreptându-se apoi spre localitatea Boureni din județul Iași. Până să ajungă la destinație, au mai avut loc câteva lupte cu urmăritorii săi, reușind să scape și din acestea, pentru ca apoi să se îndrepte spre Fântâna Tâlhărilor din pădurea Boureni. Aici se va întâlni cu alți tovarăși de luptă, dar vor fi vânduți chiar de proprietarul casei, care a anunțat Securitatea din Pașcani. Constantin Mahu, care era urmărit de Securitate și pentru uciderea unui milițian din Fălticeni, nu se putea lăsa prins. Când a văzut apariția Securității, au deschis foc cu toate armele automate, încercând să provoace un moment de derută în rândul securiștilor, pentru a se putea retrage. Fiind cu toții în podul casei, Constantin Mahu le spune celorlalți să fugă, pentru că el le va acoperi retragerea. Luând un pistol mitralieră începe să tragă asupra securiștilor prin bageaua casei, pentru a acoperi fuga camarazilor săi, omorând și rănind mai mulți securiști. Dându-și seama că nu

mai are nici o șansă de scăpare, dar dorind să pedepsească această vânzare, când vede pe femeia gazdă, complice cu soțul ei, încearcă să o împuște, dar a nimerit-o numai în umăr. Fiind înconjurat din toate părțile, s-a împușcat singur, neacceptând să se lase prins de viu. În urma acestei lupte deosebit de dârze toate vitele gazdei au fost lovite de gloanțe.

Cei arestați au fost judecați de Tribunalul Militar Iași în mai multe loturi. Astfel, prin sentința nr. 100 din 13 martie 1953, Hrib Aurica este condamnată la 25 ani muncă silnică, iar prin actul de acuzare, printre altele se menționează: *„De la data când a devenit fugară, până la arestarea ei, a deținut și purtat un pistol mitralieră Orița cu 4 încărcătoare, 100 cartușe și o grenadă, armament a cărui întrebuințare o cunoaște”* Prin sentința 342 din 12 mai 1953, același tribunal îl condamnă pe Gavril D. Gheorghe la 8 ani muncă silnică. De asemenea Tribunalul Militar Iași îl condamnă pe Popa V. Nicolae la 5 ani temniță grea, prin sentința nr. 344 din 12 mai 1953. Din acuzațiile aduse celor judecați se poate observa clar buna pregătire a acestei organizații, pentru care și Alexandru Hrib va primi o condamnare tot de 25 ani muncă silnică.

REVOLTA DIN COMUNA BÂRGĂOANI

În anul 1950, în luna iunie, regimul comunist a hotărât să colectivizeze comuna Bârgăoani, o comună mare și bogată, eveniment care ar fi putut avea o mare influență asupra comunelor din împrejurimi. Hotărârea a fost luată la Piatra Neamț, reședința raională, hotărându-se în același timp ca această cooperativă agricolă de producție să fie botezată „Victoria Socialismului”. Această hotărâre a fost precedată de o intensă propagandă în favoarea colectivizării, urmărindu-se să se creze o atmosferă de ură față de oamenii mai înstăriți, fiind considerați ca principali vinovați pentru sărăcia altora, reușind să se găsească câțiva aderenți, care reprezentau sub o zecime din numărul populației.